
مروری بر عملکرد بودجه عمومی دولت طی سه ماهه نخست سال ۱۳۹۵

معاونت بررسی های اقتصادی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

شهریور ماه ۱۳۹۵

فهرست مطالب

➤ عملکرد بودجه در بخش منابع عمومی دولت

- اقلام منابع عمومی بودجه
- میزان تحقق بودجه مصوب در بخش منابع عمومی
- ترکیب منابع عمومی بودجه
- نکات

➤ عملکرد بودجه در بخش مصارف عمومی دولت

- اقلام مصارف عمومی بودجه
- میزان تحقق عملکرد بودجه در بخش مصارف عمومی
- ترکیب مصارف عمومی دولت
- نکات

➤ عملکرد بودجه در بخش درآمدهای مالیاتی

- اقلام منتخب
- میزان تحقق درآمدهای مالیاتی
- نکات

➤ تحلیل نسبت های مالی بودجه

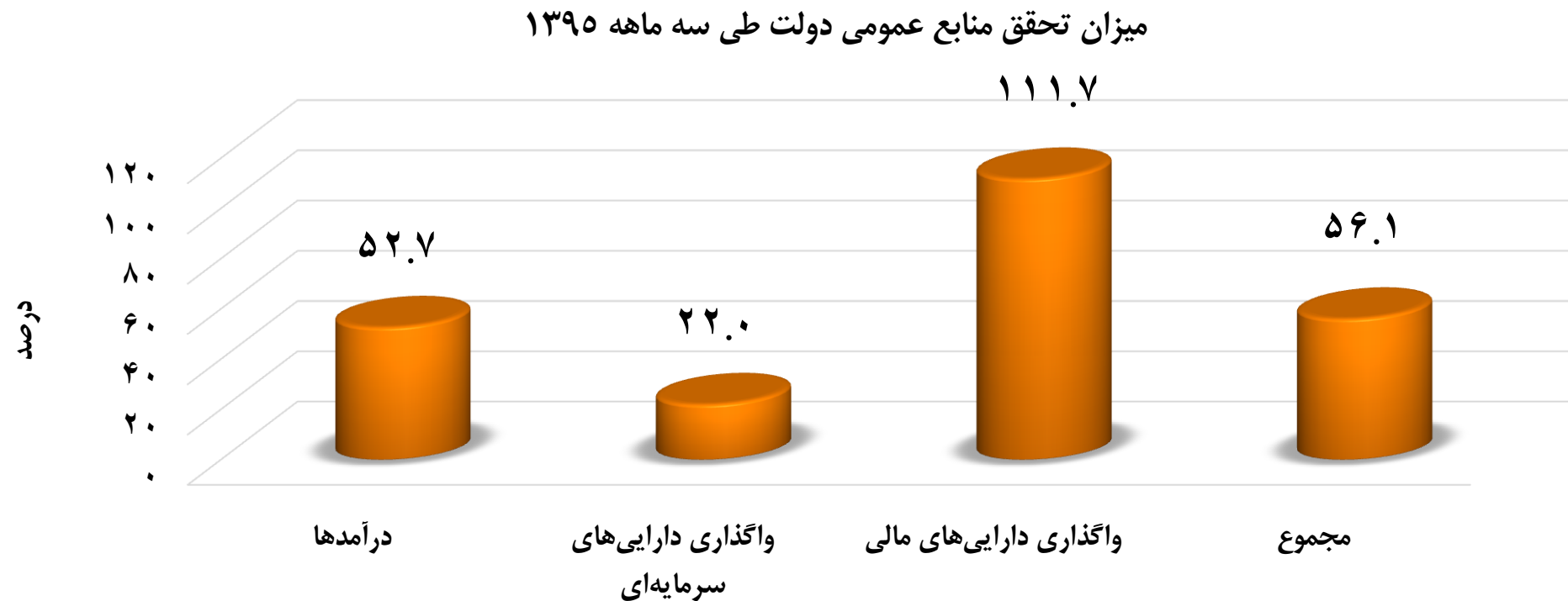
عملکرد بودجه در بخش منابع عمومی دولت – اقلام منابع عمومی بودجه

هزار می‌لیارد تومان - درصد

شرح	قانون بودجه ۹۵	عملکرد بودجه سه ماهه ۹۵	درصد تغییر نسبت به عملکرد سه ماهه ۹۴
درآمدها	۱۵۷.۴	۲۱.۱	۹.۶
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۷۹.۱	۴.۴	-۵۵.۹
واگذاری دارایی‌های مالی	۵۸.۰	۱۶.۵	۸۲.۸
مجموع	۲۹۴.۴	۴۲.۱	۹.۷

منبع داده‌ها: بانک مرکزی ج.ا.ا.

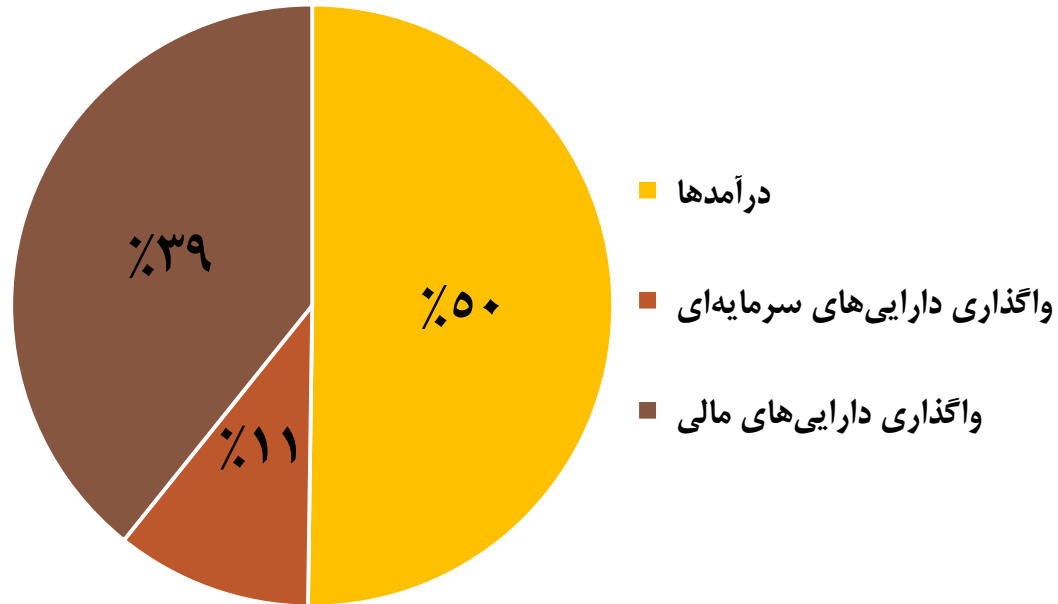
عملکرد بودجه در بخش منابع عمومی دولت – میزان تحقق بودجه مصوب در بخش منابع عمومی

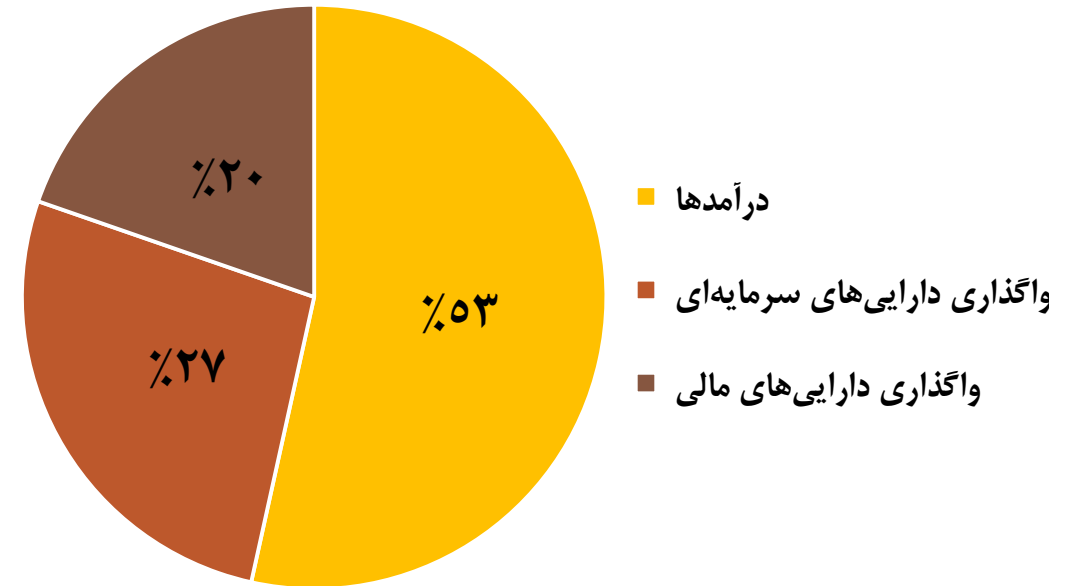
منبع داده ها: بانک مرکزی ج.ا.ا.

عملکرد بودجه در بخش منابع عمومی دولت - ترکیب منابع عمومی بودجه

عملکرد منابع عمومی بودجه طی سه ماهه اول ۹۵

منابع عمومی مصوب بودجه سه ماهه اول ۹۵

منبع داده ها: بانک مرکزی ج.ا.ا.

عملکرد بودجه در بخش منابع عمومی دولت – نکات

- در سه ماه نخست سال ۱۳۹۵ از مجموع ۲۹۴.۴ هزار میلیارد تومان منابع عمومی مصوب دولت در قانون بودجه ۹۵ تقریباً ۴۲.۱ هزار میلیارد تومان محقق شده که نسبت به رقم ۷۵ هزار میلیارد تومان معادل ۵۶.۱ درصد رقم پیش بینی شده برای این دوره در قانون بودجه، محقق شده است.
- تقریباً ۵۳ درصد درآمدهای دولت بر اساس بودجه مصوب سه ماهه نخست ۱۳۹۵، در این مدت محقق شده است. این رقم نسبت به مدت مشابه سال قبل حدود ۹.۶ درصد رشد داشته که با توجه به نرخ تورم ۷.۲ درصدی فصل نخست سال ۱۳۹۵ می توان گفت رشد حقیقی درآمدهای دولت مثبت بوده است.
- منابع حاصل از نفت و فرآورده های نفتی در فصل اول ۱۳۹۵ برابر با ۴.۳ هزار میلیارد تومان بوده که ۲.۶ هزار میلیارد تومان از آن مربوط به ارزش نفت خام و حدود ۱.۳ هزار میلیارد تومان از آن مربوط به صادرات فرآورده های نفتی و میعانات گازی است.

عملکرد بودجه در بخش منابع عمومی دولت – نکات

➤ دولت در واگذاری دارایی های مالی عملکرد به مراتب بهتری نسبت به واگذاری دارایی های سرمایه ای داشته است؛ از این نظر که طی دوره مورد بررسی میزان تحقق واگذاری دارایی های مالی ۱۱۱.۷ درصد رقم مصوب اما میزان تحقق دارایی های سرمایه ای حدود ۲۲ درصد میزان مصوب آن برای دوره مورد بررسی بوده است.

➤ از کل منابع عمومی دولت در بودجه سه ماهه ۱۳۹۵، ۵۰ درصد آن به بخش درآمدها، ۳۹ درصد به بخش واگذاری دارایی های مالی و تنها ۱۱ درصد آن به بخش واگذاری دارایی های سرمایه ای اختصاص داشته است. در مقایسه با بودجه مصوب سه ماهه ۱۳۹۵، از سهم واگذاری دارایی های سرمایه ای از منابع عمومی دولت کاسته و به سهم واگذاری دارایی های مالی افزوده شده است.

عملکرد بودجه در بخش مصارف عمومی دولت - اقلام مصارف عمومی بودجه

هزار می‌لی‌ارد تومان - درصد

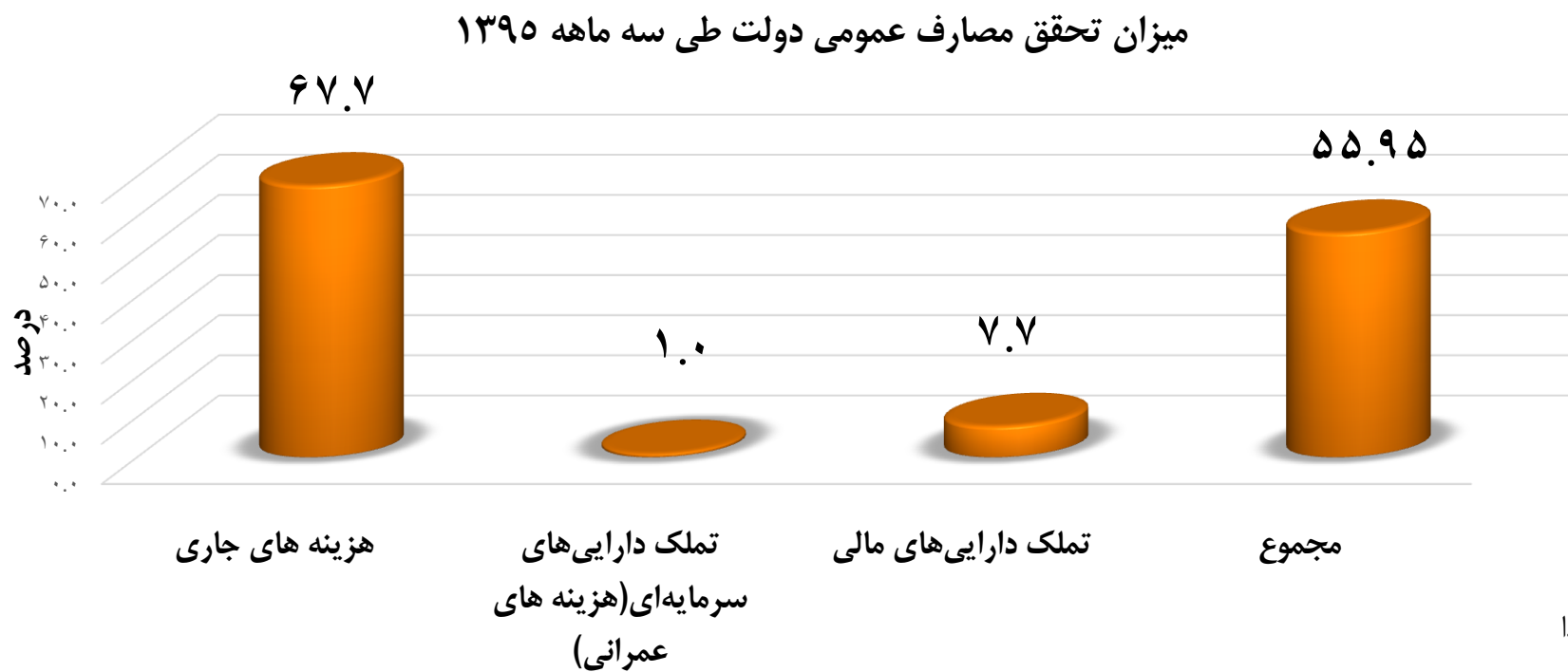
شرح	قانون بودجه ۹۵	عملکرد سه ماهه بودجه ۹۵	درصد تغییر نسبت به عملکرد بودجه ۹۴
هزینه های جاری	۲۱۳.۸	۳۶.۹	۲.۷
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای (هزینه های عمرانی)	۵۷.۵	۰.۱۴	۲۶۳.۶
تملك دارایی‌های مالی	۲۳.۲	۰.۴۶	θ
تنخواه گردان - اعتبارات هزینه ای	۰.۰	۴.۵	۱۵۷.۱
مجموع	۲۹۴.۴	۴۲.۰	۱۱.۳

منبع داده ها: بانک مرکزی ج.ا.ا.

(θ) عملکرد در فصل نخست سال ۱۳۹۴ صفر بوده لذا محاسبه امکانپذیر نمی باشد.

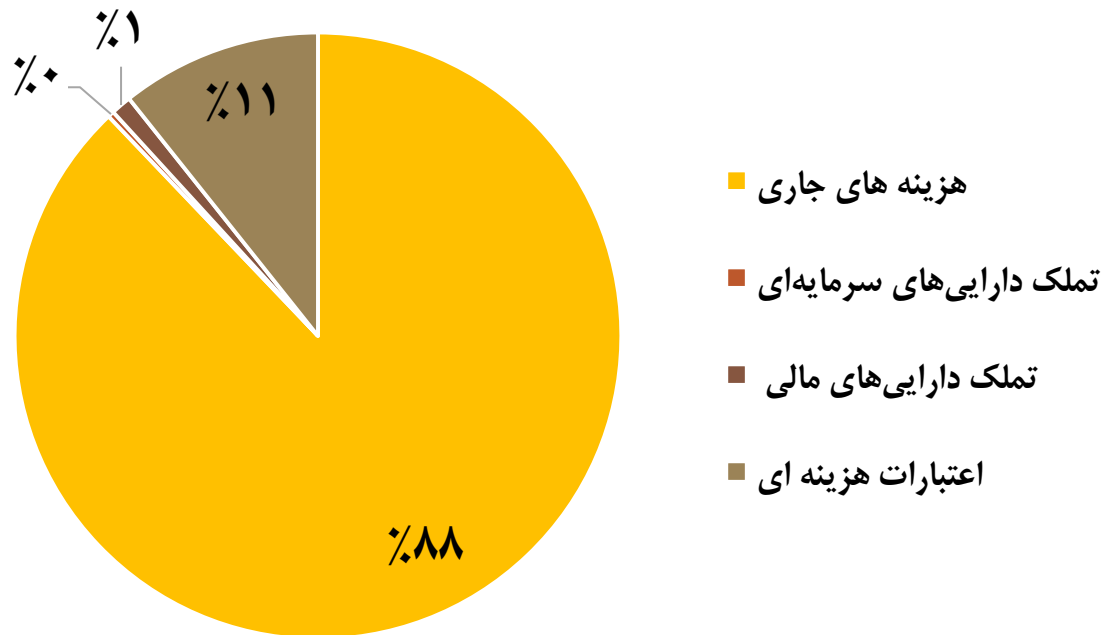
عملکرد بودجه در بخش مصارف عمومی دولت - میزان تحقق عملکرد بودجه در بخش مصارف عمومی

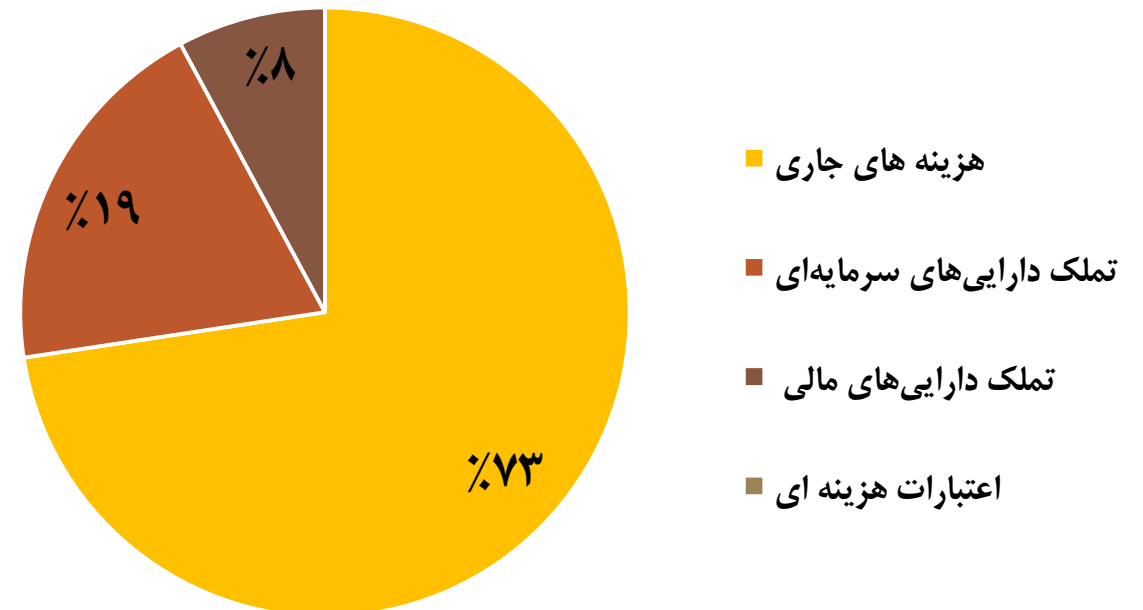
✓ در قانون بودجه سال ۱۳۹۵ برای بخش اعتبارات هزینه ای رقم صفر در نظر گرفته شده است با این حال در سه ماهه این سال شاهد تحقق ۴.۵ هزار میلیارد تومانی هزینه ها در این بخش بوده ایم.

عملکرد بودجه در بخش مصارف عمومی دولت - ترکیب مصارف عمومی دولت

عملکرد بودجه در مصارف عمومی سه ماهه نخست ۹۵

مصارف عمومی در مصوب بودجه سه ماهه نخست ۹۵

منبع داده ها: بانک مرکزی ج.ا.ا.

عملکرد بودجه در بخش مصارف عمومی دولت - نکات

- با توجه به قانون بودجه سال ۱۳۹۵، پیش بینی می شود دولت در این سال در مجموع ۲۹۴.۴ هزار میلیارد تومان صرف مصارف عمومی خود کند که در سه ماه نخست سال ۱۳۹۵، حدود ۴۲ هزار میلیارد تومان آن محقق شده است.
- رشد هزینه های جاری دولت در سه ماهه نخست سال ۱۳۹۵ نسبت به مدت مشابه سال قبل تقریباً ۲.۷ درصد بوده که با توجه به نرخ تورم همین دوره، می توان گفت نرخ رشد حقیقی هزینه های جاری در مدت مذکور منفی بوده است.
- شایان ذکر است که در فصل اول ۱۳۹۵ اعتبارات هزینه ای تنخواه گردان بودجه رقمی نزدیک به ۴.۵ هزار میلیارد تومان بوده که معادل ۱۵۷ درصد افزایش داشته است.

عملکرد بودجه در بخش مصارف عمومی دولت - نکات

➤ در سه ماه نخست سال ۱۳۹۵ میزان هزینه های عمرانی دولت معادل ۱۴۰ میلیارد تومان رقم خورده که اگرچه نسبت به دوره مشابه سال ۱۳۹۴ رشد ۲۶۳.۶ درصدی را تجربه کرده ولی در مقایسه با رقم مصوب بودجه برای این فصل، عملکرد نزدیک به صفر داشته است.

➤ در سه ماه منتهی به خرداد سال ۱۳۹۵، هزینه های جاری و اعتبارات هزینه ای سهمی بیشتر از آن چه در قانون بودجه ۱۳۹۵ پیش بینی شده بود را از مصارف عمومی بودجه به خود اختصاص داده اند و تملک دارایی های مالی و تملک دارایی های سرمایه ای سهمی کمتر را از آن خود کرده اند.

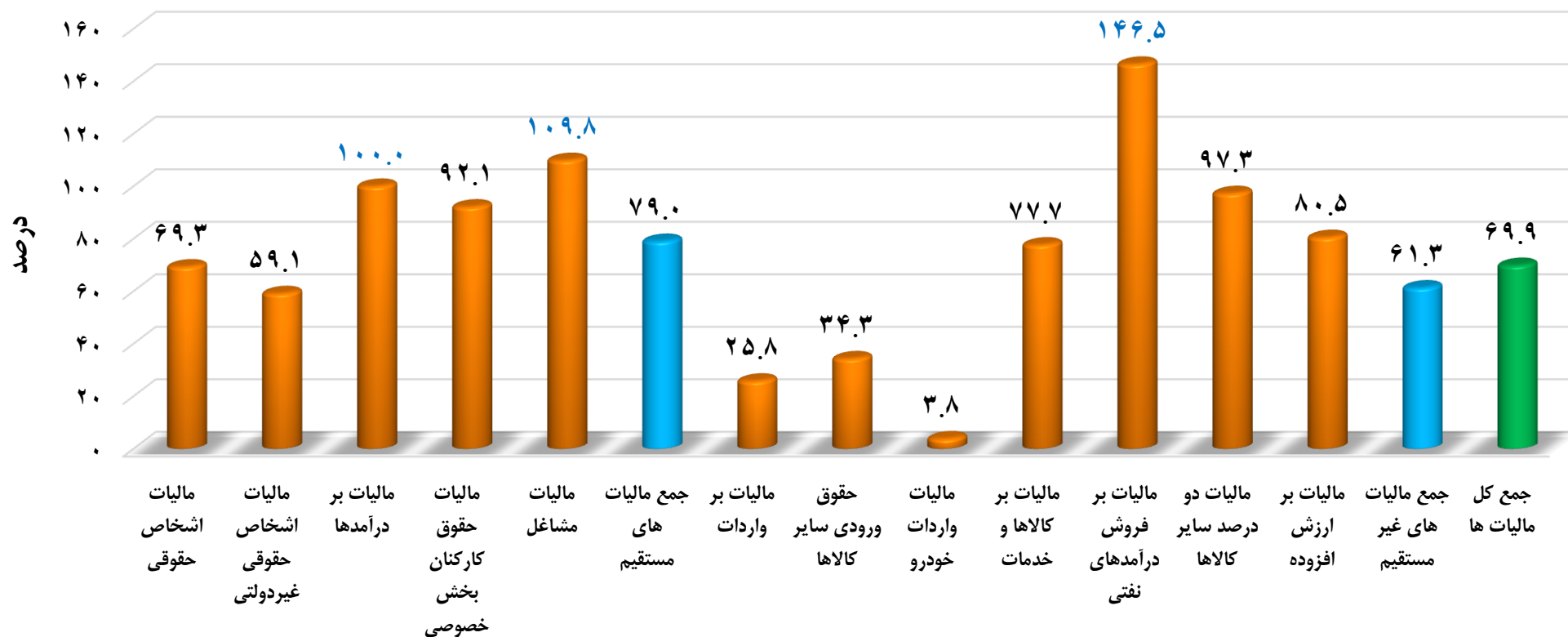
➤ کسری تراز عملیاتی بودجه دولت که از تفاضل هزینه ها از درآمدهای دولت به دست می-آید، در فصل نخست سال ۱۳۹۵ تقریباً ۲۰.۳ هزار میلیارد تومان بوده که در مقایسه با عملکرد بودجه دولت و کسری تراز عملیاتی ۱۹ هزار میلیارد تومانی آن در فصل بهار سال ۱۳۹۴، حدود یک هزار میلیارد تومان افزایش داشته است.

عملکرد بودجه در بخش درآمدهای مالیاتی – اقلام منتخب

هزار میلیارد تومان – درصد

شرح	عملکرد سه ماهه سال ۹۵	درصد تغییر ۹۵ نسبت به ۹۴	سهم از کل (درصد)
مالیات اشخاص حقوقی	۵.۹۳	۱۸.۹	۳۲.۱
مالیات اشخاص حقوقی غیردولتی	۳.۴۳	-۱.۸	۱۸.۵
مالیات بر درآمدها	۳.۵۹	۵۷.۲	۱۹.۴
مالیات حقوق کارکنان بخش خصوصی	۱.۰۶	۲۰.۴	۵.۷
مالیات مشاغل	۱.۱۹	۱۸۵.۲	۶.۴
جمع مالیات های مستقیم	۱۰.۱۰	۳۰.۰	۵۴.۶
مالیات بر واردات	۱.۱۱	-۱۹.۶	۶.۰
حقوق ورودی سایر کالاها	۱.۰۸	-۱۹.۱	۵.۸
مالیات واردات خودرو	۰.۰۳۳	-۳۱.۸	۰.۲
مالیات بر کالاها و خدمات	۷.۲۷	۴۳.۶	۳۹.۳
مالیات بر فروش درآمدهای نفتی	۱.۶۹	۱۵۷.۰	۹.۱
مالیات دو درصد سایر کالاها	۰.۰۰۲۵	۱۰۳.۳	۰.۰۱
مالیات بر ارزش افزوده	۵.۱۰	۲۶.۰	۲۷.۶
جمع مالیات های غیر مستقیم	۸.۳۹	۳۰.۰	۴۵.۴
جمع کل مالیات ها	۱۸.۴۹	۳۰.۰	۱۰۰.۰

عملکرد بودجه در بخش درآمدهای مالیاتی - میزان تحقق درآمدهای مالیاتی از بودجه مصوب سه ماهه ۱۳۹۵

منبع داده ها: بانک مرکزی ج.ا.ا.

عملکرد بودجه در بخش درآمدهای مالیاتی-نکات

- ▶ دولت در سه ماه نخست سال ۱۳۹۵ در مجموع نزدیک به ۱۸.۵ هزار میلیارد تومان از اخذ مالیات، درآمد کسب کرده که این رقم حدود ۶۹.۹ درصد رقم مصوب آن در قانون بودجه ۱۳۹۵ (برای سه ماه نخست) است.
- ▶ از کل درآمدهای مالیاتی که دولت در سه ماه نخست سال ۱۳۹۵ کسب کرده، نزدیک به ۴۵.۴ درصد آن را مالیات های غیرمستقیم و ۵۴.۶ درصد آن را نیز مالیات های مستقیم تشکیل داده است. این نسبت در سه ماهه نخست سال ۱۳۹۴ نیز تقریباً به همین ترتیب بوده است.
- ▶ در حوزه مالیات های مستقیم طی سه ماهه ۱۳۹۵، بیشترین سهم مربوط به مالیات اشخاص حقوقی غیر دولتی و در مالیات های غیر مستقیم بیشترین سهم مربوط به مالیات بر ارزش افزوده بوده است.
- ▶ در سه ماه نخست سال ۱۳۹۵، درآمدهای ناشی از مالیات بر ارزش افزوده با رشد حدود ۲۶ درصدی نسبت به دوره مشابه سال ۱۳۹۴ همراه بوده است. سهم درآمد مالیات بر ارزش افزوده از کل درآمدهای مالیاتی در سه ماه ابتدایی سال ۱۳۹۵ به ۲۷ درصد رسیده است. این سهم در فصل نخست سال ۱۳۹۴ برابر با ۲۸.۵ درصد بوده است.

عملکرد بودجه در بخش درآمدهای مالیاتی-نکات

➤ درآمدهای حاصل از مالیات مشاغل طی سه ماه نخست سال ۱۳۹۵ رشد قابل توجه ۱۸۵.۲ درصدی را نسبت به دوره مشابه سال ۱۳۹۴ تجربه کرده است. سهم مالیات مشاغل از کل درآمدهای مالیاتی در فصل اول سال ۱۳۹۵ برابر با ۶.۴ درصد است. این سهم در فصل نخست سال ۱۳۹۴ برابر با ۲.۹ درصد بوده است.

➤ درآمد حاصل از مالیات بر فروش درآمدهای نفتی در سه ماه نخست سال ۱۳۹۵ حدود ۱۵۷ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد داشته است (افزایش بیش از دو برابری این گروه از درآمدهای مالیاتی)

➤ در فصل بهار سال ۱۳۹۵، عایدات حاصل از مالیات بر واردات خودرو حدود ۳۳.۵ میلیارد تومان بوده؛ این عدد نشان می‌دهد که تنها ۳.۸ درصد از رقم پیش بینی شده در بودجه مصوب سال ۱۳۹۵ برای این مدت محقق شده است.

تحلیل نسبت های مالی بودجه

➤ نسبت تملک دارایی های سرمایه ای به فروش نفت خام در سه ماهه نخست سال ۱۳۹۵ معادل ۵.۳ درصد بوده است. با توجه به اینکه بر اساس ارقام مصوب سه ماهه بودجه این نسبت تقریباً ۷.۹ درصد پیش بینی شده بود، اگرچه دولت درآمدهای حاصل از فروش نفت را طبق قانون بودجه صرف هزینه های عمرانی نکرده است، اما در تخصیص درآمدهای حاصل از فروش نفت خام برای پروژه های عمرانی نسبت به سه ماهه نخست سال ۱۳۹۴ موفق تر عمل کرده است. نسبت مذکور در فصل بهار سال ۱۳۹۴ تقریباً معادل ۰.۶ درصد بوده است.

➤ نسبت درآمدهای مالیاتی به هزینه های جاری دولت در سه ماهه نخست سال ۱۳۹۵ معادل ۵۰.۱ درصد بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل تقریباً ۱۰.۵ واحد درصد افزایش یافته است. بخش عمده افزایش این نسبت را می توان به رشد ۳۰ درصدی درآمدهای مالیاتی در بهار ۱۳۹۵ در مقایسه با بهار ۱۳۹۴ نسبت داد.